ГОДИНА XXII. На Цетињу, у суботу 19 јуна 1893. БРОЈ 25.

Излази суботом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ на годину 6 ф., на по године 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.
За БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ и све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата може се упућивати [illegible] администрацији „Гласа Црногорца" на Цетињу [illegible].
За огласе плаћа се, по простору који заузму на петиту, 2 новчића од реда за први пут, а за сваки даљи пут по 1 новчић. За огласе [illegible] на друге крајеве [illegible].

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 18 јуна.

У журналистици јевропској још је на дневноме реду, као најважнија појава у међународној политици, она хладноћа између Њемачке и Аустро-Угарске, што су изазвале изјаве грофа Калнокија у делегацијама. Већ је познато, како прошлонедјељни говор у аустро-угарским делегацијама није учинио најбољи утисак у Њемачкој, који је још неповољниј био послије тумачења тог говора са стране грофа Калнокија, и његова одговора младочешкијем делегатима. Младочеси су растумачили изјаве грофа Калнокија као приправу приближења Русији, те су тражили да се спољна политика свесвијем измијени, наиме, да се напусти савез са Њемачком, ком је сврха само заштита Меца и Стразбурга од Француске, те да се што тјешње к Русији приближи. Гроф Калноки својим одговором није задовољио Младоческе делегате, али његова обрана тројнога савеза, опет није била таква, да је могла задовољити њемачку журналистику. „Минх. Алг. Цајтунг" констатира да гроф Калноки није до сада никада хладније говорио у делегацијама о тројном савезу. Изјава грофа Калнокија, да случај, у ком су савезници дужни латити се оружја, наступа само онда, када би непријатељ напао на савезника без његова изазивања, поразила је њемачки лист, те вели, да ово самовољно непадно тумачење у духу и слову противурјечи уговору. Даље допушта, да би било корисно за јевропски мир, кад би се Аустрија приближила Русији, али гроф Калноки имао је категорички изјавити, да Аустрија може ступити у пријатељске односе са Русијом тек у друштву са Њемачком.

Из ове хладноће, која је наступила између Њемачке и Аустрије, „Варшавски Дневник" изводи нову слику општег положаја Јевропе: Тројни савез примиче се своме крају, не само с тога што Италија не може да сноси његове терете, него се ето и Аустрија јавно од њега удаљује. Паралелно са старачком немоћи тројног савеза — наставља варшавски лист — расте и укрјепљује се политички значај Русије, и све дубље увјерење проницања Јевропу, да је обезбјеђена Русија за уздржање мира, а не тројноме савезу; и тако се све јаче истиче арбитрални положај Русије у свој својој величанствености. Њемачка, услијед унутрашњег свог стања, изгубила је хегемонију не само у Јевропи него и у тројном савезу, у ком Аустрија [illegible] стаје мало по мало првом чиниоцем. До ту скоро политички кругови у Бечу падали су у нервно стање, када се из Берлина почињало лицемјерно удварати Русији; а сада су Аустрија и Њемачка промијениле своје улоге. Аустријски министар јавно тумачи савезни уговор тако, да губи за Њемачку сваки смисао, те свак може видјети, да се Аустрија еманципира од окова, што их јој је наметнуо Бисмарк. Што у Њемачкој желе из више узрока, да наступе такве политичке прилике, у којима би могла искрснути комбинација слична „савезу трију Царева", жалосне успомене, то је свесвијем природно; но и сами минхенски лист признаје, да би се жељено паралелно зближење Аустрије и Њемачке с Русијом могло постићи само на основу намјерења Русије са догађајима свршенијем на Балкану. Али Русија неће се никада одрећи свога задатка и свога предања, нити ће икада признати дрзовитога нарушења уговора и насиље противу воље и свијести народне. Сепаратно зближење с Аустријом могуће је само цијеном њезиног безусловног, пуног повлачења са балканског полуострва у границе, које су биле прије берлинског конгреса; свршивши такву еволуцију, Аустрија би се могла сјетити, да њезини задатци и предања нијесу на словенском истоку, куда ју је тиснуо бивши њемачки канцелар, него у Њемачкој, одакле ју је он истиснуо. Такво аустро-руско зближење не би годило њемачкијем политичарима; али могу бити мирни, јер Русија не чини ништа да растргне аустро-германски савез. То је потврдио и сам гроф Калноки својим одговором на категорично питање делегата Масарика: он је признао, да нема никаква реалног факта, који би свједочио, да су се измијенила основна начела руске политике — и само факта и имају значаја.

Тако мисли „Варшавски Дневник" о зближењу између Русије и Аустрије.

У СРПСКУ АТИНУ!

Под овијем насловом „Браник" доноси [illegible] ова мјеста:

Три вас вијека, и више, дијеле од доба, у коме је наш пјесник живио. Дубровник и Црна Гора бијаху тада једино двије искре слободе, које су гореле на огњишту Србинства. И као бјеше слаба и незнатна свјетлост и топлота, коју је ширило огњиште слободе народне, бјеше та свјетлост и топлота довољна, да загрије родољубива срца и освијетли умове тадашњег српског покољења. Српска књижевност и српска култура, која је онако дивно цвјетала у старој држави српској, уснула је када је у старој држави нашој заузела гроб. У њој робовања народа српског бјеху једино још пјесме народне спомен старих дана и вјечити, најрјечитији доказ духовности и способности народа српског за културу.

У држави српској зађе сунце слободе, а са самосталношћу државе нестаде и књижевности, нестаде културе. И књижевност и култура пођоше за другом својом, за слободом, и уђоше у стијење црногорско и на литице, што се дижу са доњем сињем мору Јадранском.

Као год што је папа Орбан рекао једном: „мора да се поштеде из цијелог свијета стојало у [illegible], и у њему налази источништа," тако и ми морамо рећи као да се сва српска наука и пјесништво збило у Дубровник, за то је таком силином културала тада наука и пјесништво у Дубровнику славном.

И кад духом гледамо у ону мрачну ноћ, како нам годе сузним очима оне двије мале искре слободе народне: Дубровник и Црна Гора!

И кад слушамо тишину те ноћи, како нам годи небесна хармонија, у коју се слила: народна и дубровачка поезија! Јер дубровачка је поезија народној послији допуна. Овдје пјесма чита једна несретан народ, али ви у тој пјесми чујете његов плач, чујете откуцај срца његова — док овдје пјевају умјетници пјесници, који се грију топлотом и обасјавају свјетлошћу са огњишта слободе народне, па ипак и међу њима има их, који плачу, који су несретни.

Па кад пјевају, и пјевајући плачу и они, који су у слободи, и они, који су слободу изгубили, зар није то најдивнији доказ, како је и у овој раскиданости, у оном најтежем искушењу живјела мисао српске заједнице!?

Но та велика мисао нигда није изишла таког одсјаја, као у дјелима бесмртног Ивана Гундулића . . .

И кад се из те ноћи замислимо у зори нашег времена, која би требала да најешћује свијетао дан боље будућности, бијела дана просвјете и слободе, питамо се: како данас стоји са идејом српске [illegible] друге заједнице? Како данас стоји велика, духовна домовина српска? Јесу ли синови народа српског свјесни те велике идеје? Помажу ли је, раде-ли за њу, боре-ли се за њу? Јер без рада и самопрегорења, без борбе и патње ни једна се идеја није још остварила. И највеличанственије би идеје пропале, када не би било, ко се за њих бори. Побједи сваке идеје постојаше је борба . . .

Положај народа српског и ако није сјајан, сигурно је бољи, него што је био у доба Дубровачкога [illegible]. Данас држе се српске на Балкану бдију данас бригом [illegible], да гори ватра слободе народне и да шири свјетлост просвјете у све крајеве, гдје тама ропства царује.

Па шта је на путу да српска култура при свом томе не корача, како би требало? Шта је узрок да још није створена велика културна заједница српска?

Јесу криво и прилично, јесте крива и судбина, која нас је расномадала и раскидала, кива нас тако држи, али смо криви и ми. Крива је наша партајска борба и заслијепљеност, наша вјерска нетолеранција и провинцијални антагонизам.

Ти три фактора највише сметају, да пођемо у култури напријед, да процвјета наша велика културна отаџбина.

О, како годи српскоме срцу, када данас чита „Османа", најузвишенији свјетлог пјесништва наше Атине, и у њему као у [illegible] пјесми гледа, како се преливају кривна: љубав, која се кристалисала у чврсту [illegible] поноса и свијести народне, усред врења вјерских и провинцијалних задјевица!

Ено, у старој нашој Атини, нашој вјечитој слави, живи дух Гундулићев, живи у дјелима дубровачкога Српства!

И сви ми, који гледамо Српство само у својој страни, православљу, и закључају, похитимо на славу Гундулићеву, да се поклонимо духу Гундулићеву, у чијем раду и појезији блиста најузвишенија љубав — љубав према роду своме. Похитајмо у Атину нашу, да се на томе животворном источнику српске свијести и поноса, напојимо љубављу према Српству, да се тамо сви ми, који српски мислимо и осјећамо, и православни, и католици, и мухамеданци, Срби из свију крајина српских, загрлимо у једно коло, над којим ће блис

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА."

О „ПЈЕСНИКУ И ВИЛИ".

Књижевна оцјена.

XIII.

Из „Зборника Нико."

(Свршетак.)

За тијем слиједи опет приповиједање вилино. Ова се историја састоји сва из слика и призора, мајсторском руком нацртанијех, у којима су јако осјећање и дубоке мисли нашли израза пјесничкијем стихом. Слици величине Душанова царства посвећено је неколико страница; али је све то као у фокусу прекрасно изражено једном строфом:

Дунав плави и два мора
Пространу му земљу красе!
Царским в'јенцом чело вити
И цар српски он назва се!

Што се тиче опште карактеристике поменутог поетског производа Књаза Николе, не обзирући се на изобиље наведенијех у њему историјских факта, он је проникнут *[illegible] лиризмом и субјективношћу аутора.* Може се казати, до неког степена, његовом исповијешћу. Са лиризмом ово дјело од почетка до свршетка дише поучавањем и критиком, која кад-кад прелази у тон сатире, као н. п. вила напоси слабе стране Срба и самог пјесника. Као уопште у сатири ту се иза неке злобе ипак скрива ватрена љубав к српскоме народу, као што се у Гогоља иза спољашњег смијеха скривају сузе.

Ма како да се држи историје, ми у њему опет видимо не саму историју него субјективни поглед аутора на њу, с којим се прави историк може и не слагати се.

Тако историк, може бити, рећи ће, да пјесник у свом особеном расположењу к племену, неправедно напоси Вукашина гонитељем племства, говорећи о њему доста сурово:

Ђера племство и затуца,
Ка' свитачу кад [illegible]!
Кад је јачи најрађи је
Властелина да [illegible].
Без обзира на заслуге,
Крви вјекове добивене,
Махом хоће она сорта
Из кућић' да [illegible].

А само племиће узноси на високо:

Ко се не би одавао,
Када роду пропаст пр'јети?
Ко ће прије од властеле
На Турчина да полети?
Са свакојег српског краја
Властела је сва тренула
И са краљем Вукашином
Пут Косова окренула.
Књажеви су ту Балшићи,
Сијерчићи, Орашићи,
И бошњачко старо племство,
И поносни Љубовићи.

Али је и сами Вукашин био властелин и дијелио све своје пороке с другом властелом, који по смрти Душановој, не схваћајући прави положај и не предвиђајући пријетећу погибељ српскоме царству, сви се занимаху својим себичнијем тежњама, заборављајући народ и опће добро.

Такођер ни у једног историка не налазимо тако непосредног укора западној Јевропи, што она збор разлике вјере није помогла Србима у њиховој борби с Турцима:

Не би запад [illegible]
Да Лазара подржаје,
Да источна вјера њега
Од латинске не раздваје!
Срб сам оста лице к лицу
Најсмјелијем освајачу,
Чије орде, ка' облаци,
Иду запад да потлачу.

Просв'јетљено човјечанство
Вјерну стражу напуштава,
Рим га смета да Србину
Сад ка' нико помоћ дава.

И још се о Лазару изражава, да је био „напојен од хришћанства", и сам Лазар говори:

Очајничка борба наша
Остануће жиг на лице
Од Јевропе, сад хришћанске
Очигледне издајнице.

Може бити с историјског гледишта да овај укор и није сасвијем оправдан, пошто је тада Јевропа имала својих горућих питања и смутња: у једно исто доба било је неколико Папа у Риму и у Авињону; Француска је била такође раздијељена на бургињоне и орлеанисте; Инглеска је била у периоду револуције (Уат Тајлор) и у почетку Виклефова учења; а у средњој Јевропи владао је такође немир, покрет Хусита, и настојала је борба у политичком животу између феудализма и грађанства, а у умном животу између схоластицизма и реализма. Тада није могла доћи у помоћ не само западна, католичка Јевропа, него ни једнокрвна и једновјерна Србима Русија, која је сама стењала под татарскијем јармом, и у томе моменту тек што је

чата дух Иванов — да се тамо напијемо оне узвишене љубави, са чије се висине и не види ситно надјевице, и да се напојени том љубављу вратимо домовима својим.

О, како би цвјетала велика култура домовине српске, када би сваки Србин, члан те велике заједнице, био задахнут духом, који трепти у свакоме стиху пјесама пјесника „Османа“.

Нека из наших крајева оде што више Срба и Српкиња на прославу Гундулићеву! Онамо нас зове Далмација — оно парче земље српске, за које су везане славне успомене прошлости наше и за коју се вели, да је рај на земљи; онамо нас зову браћа, коју држи и снажи дух Гундулићев; онамо нас зове дух Иванов и осјећаји благодарности према пјеснику „Османа“. Онамо, у Дубровник, Атину српску —

„славу нашега језика,
кој цвати и цвасти
вазда ће до вијека!“

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

О грчко-румунским односима „**Одјек**“ доноси:

По румунским листовима, како „Нолја“ јавља, грчка влада тражила је интервенцију Аустро-Угарске у спору њезином с Румунијом, а у жељи да се опет поврате стари пријатељски односи између ове двије државе. „Лоја“ наставља даље, ако је заиста грчка влада тражила интервенцију, — онда нема никаквих разлога да је Аустро-Угарска одбије, јер с врло мало на успјех, могла би ући у акцију. Диференције које постоје између Грчке и Румуније нити су политичке ни националне природе. Оне су потекле из спора о насљеђењу Запиновом. Министарство Трикуписово, које је тада управљало земљом, бјеше веома нестрпјељиво у тој ствари, те у октобру прошле године на једанпут одказа свако пријатељство Румунима и прекину дипломатске односе са Букурештом. Незаинтересовани и партиском тјеснogrудошћу незанесени посматрачи још тада су посумњали, да је Трикуписово министарство потрефило правилни и цјелисходни пут. Цијела та ствар, цио тај спор био је правне природе, гдје су имали да воде ријеч не министри, но судије и правници. Од тада па до данас ствар та прошла је судске инстанције, имање ће припасти насљедницима Запиним, — а најчувенији правнички ауторитети признали су право компетенције румунским судовима, да они дају ријеч у овоме спору. И ако и онда није имало никаквог оправданог разлога, након се Грчка и Румунија једна према другој ставиле због ове ствари на ратну ногу и прекинули сваки дипломатски саобраћај, данас кад још нема и управо разлога, све је то изчезло, то министарство Сотиропулоса, које је одмијенуло кабинет Трикуписов, учинило би један смишљен, један паметан политички акт, када би се потрудило да се васпоставе по ново добри односи. Иницијатива у овој ствари припада Грчкој; она су биле те, што су прошле године у октобру прекинули односе. Румуни ће бити спремни да пружену руку срдачно приме. „С опште јевропског гледишта може се само пожељети и поздравити то, ако балканске државе међу собом у пријатељству и миру живе. Од њихових свађа није ни једна од њих ћарила. За што се, онда то дано ужину, да за другога ваде несреће не патре?“ — Тако завршује „Пестар Лојд“. И није друкче. Ми потписујемо тај савјет. Само што је дошао доцкан потпуно. Да га је нешто било 1885. — можда не би било „Сливнице.“

Књижевност, умјетност и просвјета.

(**Коларев споменик.**) Примили смо сљедећи:

ПОЗИВ.

Који народ не штује успомену својих славних мужева-прваца, тај не штује нити сам себе; а

„а ма не сенка нема стабла
мужева којих иде част и хвала!“

Сто година биће дана 29 јула, од кад се родио у гратићу Мошовцима у Словачкој свесловенски пророк-пјесник:

ЈАН КОЛАР.

Са поносом носимо у нашим срцима име овога нашега славнога земљака, који је својом „Славы дцером“ (Кћи Славе) усприн и уколантно осјећаје о заједници, узајамности, величини и моћи велике словенске обитељи.

Стогодишњицу рођендана Јана Колара прославиће сви словенски народи, а према томе прославићемо је и ми Словаци, који смо међу браћу најближи баштиници блага његова духа, дана 20 (1.) Августа о. г. у Турчанском Св. Мартину, а дана 21 (2.) Авг. у његову родишту, у Мошовцима.

К овијем свечаностима позивљемо што срдачније сву српску нам браћу Словене, били они на југу, били на сјеверу, били на западу, били на истоку, да нам јаве свој долазак неколико дана прије због уконачења.

А да не остане прослава стогодишњице рођендана Јана Колара без трага, шумили смо, да му подигнемо живи, трајни споменик, кад нам брзине дизати споменике (на пр. Хурбану) од гранита. Побратим се морамо не подизање, који ће вјечно нас његовати Коларов дух.

У ту сврху оснивамо „**Коларову штипендију**“ на потпору сиромашних и прилежних словачких младића, који се уче на средњим и високим школама.

Овај одбор настојаће такођер, да купи за закладу „Коларове штипендије“ родну кућу Коларову, и да достојним начином означи мјесто, гдје се родио први будитељ словенске свијести и заједнице.

Зато позивамо и вас, браћо Срби, који сте се за вријеме свога препорода такођер гријали код живе ватре духа Коларова, да нам пружите руку и помогнете својом дарежљивошћу подићи споменик, који има постати благословом наше будућности, те како је сврха племенита и велика, јер нас на то бодри пророк-пјесник сам, кад вели:

„чисто сада величина
подупрена прујима кам мама;
— — — сада да живе вјере!“

А вјере, хвала Богу, имамо! Дух Јана Колара живи у нама, те живјеће до вијека! Зато:

„**Славимо славно славу Славена славнога!**“

У Турчанском Св. Мартину на дан св. Ћирила и Метода 1893.

Одбор за управу „Коларове штипендије“.

Пајо Мудрон с. р. Мато Дула с. р. Амбро Пиетор с. р. Милослав Крчмери с. р. Иван Ваљцени с. р. Игнат Орсаг с. р. Андреја Халаша с. р.

Примједба: Прилоге за закладу „Коларове штипендије“ нека се шаљу на редакцију листа „Narodnie Noviny“ у Турч. Св. Мартину (Turč. Sv. Martin.)

(**Гроф Јанко Драшковић.**) Хрватски народ имао је у петак 4. ов. мјес. ријетку и тиху свечаност успомене на једног свог родољуба. Смртни остатци овог хрватског патриоте (рођен 1770, а умро 1856.), пренесени су тога дана из Радкерсбурга у Загреб и положени у „илирске аркаде“ — маузолеум — на загребачком централном гробљу. Учешће публике из свих редова било је огромно и спровод од жељез. станице до гробља бијаше величанствен. Гроф Јанко Драшковић стекао је поред Људевита Гаја највише заслуге за буђење националне свијести код Хрвата. Он је своју младост провео као богаташ у Бечу и Паризу, а по повратку на своја добра стаде се на челу културног и политичког покрета. Хрвацку је заступао на пожунском сабору. Он је основао чувену хрватску „Матицу“ а и сам је доста писао и поћином свој рад управљао сјеврене хрвацким, да се заузимљу за народну ствар. Недавно скоро пола вијека земља му се одужује, стављајући посмртне остатке му у поступницу бесмртника.

(**Нов српски лист у Америци**) покренуо је г. Н. М. Гојчевић и то у Сан Франциску под насловом: „Србин-Американац“. Излази сваке друге сриједе, стоји три и по долара годишње (од прилике 7 фор.) Испод наслова листа јесте стална слика Србина гуслара, а око њега народ који га слуша. Доносиће у сваком броју по слику српских заслужних људи. У првом броју је слика Петра II. Петровић-Његоша.

(**Књижевни огласи.**) Отвара се претплата на књигу с натписом „**Златица и Чемерица.**“ У овој књизи описано је стање у узорном селу Златици а на име како је у златичкој кући, врту, школи, цркви, општинском и српском дому, како је на вртлогу, на слави, свадби, погребу, како је на путу, каква је лична и имовна безбедност и у опће: какво је стање у узорних Златичана као, и обрнуто: какво је то супротно у црном и јадном селу Чемерици које је од земљотреса са свим пропало, као некадашњи прастари градови Содом и Гомор.

Књига је ова намијењена свима редовима у српском народу, а написана је јасно и разговетно, да је сваки читалац без напрезања разумјети може.

Књига ће износити 5 штампаних табака и стаје само 50 пара динар. Једну четвртину чиста прихода намјењујем пострадалим чиновницима, а другу четвртину на име попутнине оним великошколцима, који сад свршавају Велику Школу, то српско свеучилиште. Потребни потворе нека ми се писмено обрате.

Умољавају се сви прави пријатељи народни, да се својски заузму око купљења претплате и да потписанима до краја јуна ове године пошљу списак претплатника са претплатом а рачун ће се о томе изнијети на крају књиге.

Београд, 28 маја 1893 год.

Др Јован Томић

пређе истражни судија, сад „Централ“ кол ....

(**Нове књиге.**) Изашла је нова књига „**Племенита Ружица**“, прича за васпитаче и васпитанике, посрбио Дим. Јовић. Књига је украшена са шест слика у живим бојама. Цијена јој је 1 дин и 50 пр. дин. или 75 новчића. На пет књига дајемо једну бесплатно, а књиге шаљемо нашим трошком. Поруџбине из Аустро-Угарске треба упућивати на књижару Арсе Пајевића Нови Сад, или Браће Јовановића Панчево.

Књиге, као што је ова, које су намијењене за поклоне о божићима и другим свечаним приликама, треба и саме да су у свечаном одјелу, како би тиме увеличале она уживања осјећања, што из оне свечане прилике изазивају у души дјетињој. Дивно, живо слике привлаче дјецу, да се позабаве дуже и са садржином, дубљују њиховом примљивом срцу. А родитељима и пријатељима дјечијим пак може бити веће радости од оне, кад им ударила на рана ночне ужинати у лијепој истинитој и узвишеној поуци.

За садржину постарао се писац, као познати пријатељ српске омладине, а за укусну израду није потписана књижара жалила ни труда ни трошка.

Београд.

Књижара **Велимира Валожића.**

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 18 јуна

(**С Двора.**) Његово Височанство Господар Књаз Никола повратио се у своју престоницу из Бадена у потпуном здрављу, са Њезином Свјетлости Књагињицом Олгом Даниловом.

(**Рођен-дан Престолонасљедника.**) 17 јуна, дан рођења Његове Свјетлости Престолонасљедника Књаза Данила ове године је на Цетињу прослављен изванредно. У сриједу, у очи радоснога дана пристигли су на Цетиње из Дубровника са свечаности откривања Гундулићева споменика до 250 гости из српске Краљевине и бивше Војводине. Варош је била пред вечер заставама искићена, дочим је музика свирала у дворској башти, у којој су гости частовани ракијем пићем. У првом мраку почело је освјетљење вароши и околнијех брјегова, и ватромети. У 9 сати отпочео је у Зетском Дому концерт, што је приредило „Београдско Пјевачко Друштво“ у славу рођендана Њ. С. Престолонасљедника. Цио Височанствени Двор присуствовао је концерту од почетка до свршетка. Дипломатска ложа била је препуна. Концерат је започео са „Онамо, Онамо,“ па цио програм састојао се из српскијех и рускијех композиција. Свака тачка програма изазивала је бурно аплаудирање; много су се тачке по други пут морале извршити тако да је концерат тек у $11^1/_2$ био довршен. То је било свечано вече, какво у „Зетском Дому“ још није било. — Сјутрадан је била у манастирској цркви Архијерејска служба са благодарењем, ком је присуствовао цио Височанствени Двор, дипломатско тијело, државни великодостојници и чинов-

---

били почели главу подизати. То је био најодлучнији епохални моменат у борби између запада и истока, између хришћанства и мухамеданства, коју су борбу издржали само Срби, те је тако продрла себи слободни пут управо до средишта Јевропе, до Беча.

Али пјесник не хоће да истражује и да филозофира, не узимље факта, какви су, но улазећи у анализу узрока, од којих су потекли. А српски пјесник има пуно право да овако кори још и с тога, што се је и послије тога западна Јевропа штитила против страшне азијатске силе српскијем прсима и српскијем мишицама, а из благодарности, кад је погибељ прошла, на њих је ставила јарам нимало лакши од турскога.

Пјесник, не улазећи у област историјске филозофије много нагађа српском и велики значај даје моралнијем начелима; кат-кад ослањајући се на вјери претказује бољу будућност. Н. п. поводом Вукашина, који је отео престо посљедњем Немањићу, говори:

Што ј' отето, то проклето!

Па на другом мјесту:

Иза зла се добро јавља;
Послије ноћи дан освиће;
Судбе боже и за народ
Као и за Немањиће!

—

Све ће минут, што не правде
Свети основ не почиве!

—

Тешко оном, ко се башти
И у туђе, који тиче!

—

Гријех пасти ће на грешника,
На охолог нападача.

И историја у својим узорима често се коси и при појмима новијех факта, принуђена је да одступа од пређашњијех појмова. Ово се особито може примјенити српској историји, у којој су се по једном мијењали погледи на краљеве Милутина, Стефана Душана, па на Лазара, Вука Бранковића, Ђурђа Смедеревца и друге.

Сурови укор женскињама управља пјесник преко виле поводом друге жене Стефана Дечанског, која је интригирала против мужа и у корист свога сина:

Краљ да бив вако силан,
Или други ко му драго,
Тај је насни погинуо,
Па да има свијета благо;
Ако женску налучину
Мушком ногом не погази;
Тог чекају многе бруке,
И срамоте и порази.
Што је жена? — али ноћу;
Знам што сам ти говорила.....
Жена! Јели? Ах жена је
Много зала учинила.

Овај поглед на женскињу противурјечи ономе, што налазимо односно ње у другијем производима Књаза Николе, гдје је у Даници особито подигнута апотеоза женскиња Црногорки.

Ма како био мрачан поглед пјесников на положај српскога народа, он је сасвијем увјерен, да ће за н. наступити свакако боља времена.

Вила хоће да се скрије у пештери:

Док се опет царство своја,
Док се други Душан роди,
Док ли ти се цио народ
Не састави у слободи!

Овијем духом вјере и наде проникнуто је цијело дјело, а особито у финалу му — косовска битка.

Кад је саслушао од виле горку повјест српске пропасти на Косову пољу, у очајању пјесник вапије:

Еј Косово, бјеш ли се
Зеленити над њиме,
Кад на тебе из руке ...
Срећу Турци уграбише!....

Али га вила пресијеца:

Не пјесниче, немој тако!
Косово је српска слава!

И даље му наставља излагати борбу Срба послије Косова, борбу, којој нема ништа равно у човјечанској историји, па овако завршује:[1])

Овај свршетак крунише цијело дјело, постављајући косовску битку посљедњијем чином у старом историјском животу српскога народа, и исходиштем његова даљег развитка.

Овај, по изгледу епохални и кобни чин, носи у себи клицу новога живота, пунога, истина, страдања, но у исто доба и херојства и високијех врлина српскога народа, које су се у њему развиле у дугој борби с непријатељем.

Српска гробница на Косову послужила је у исто доба препороду српскога народа у другом правцу, кога се он држи и мора држати, док не постигне своју главну цијел — уједињење.

У томе и јест суштина посљедњег дјела Књаза Николе, и за то оно

[1]) Н овдје изостављамо дивну пјесму ову апотеозу Косову, која је већ позната нашијем читаоцима из прођашњијех одјела. У.

лично у свечаном руху. Послије приневе службе пуцали су из топова, па је слиједило честитање по одређеном церемонијалу. За вријеме честитања пред Двором је свирала музика.

(Из Биограда.) У уторник је стигао на Цетиње г. пуковник Јеврем Велимировић из Биограда ванредни посланик Његовог Величанства Краља Александра. По налогу Књажевске владе у Котору му се ставио на расположење г. П. Рамадановић, агент црногорски у Котору. На Цетињу му је био аташиран г. Иво Ђуровић, ордонанс-официр. Сјутрадан је био примљен од Њ. В. Господара уобичајеним почастима у свечаној аудијенцији, на којој је предао Њ. В. Господару Књазу Николи први степен реда Бијелога Орла а Њ. С. Престолонасљеднику Књазу Данилу први степен Таковскога реда са врло пријатељскијем писмима Њ. В. Краља Александра. — Синоћ је у почаст г. Велимировића био у Свијетлом Двору велики обијед. — Њ. В. Господар управио је Њ. В. Краљу Александру јучер сљедећи брзојав:

Његовом Величанству

АЛЕКСАНДРУ I Краљу Србије

Биоград.

Најсрдачније благодарим Вашему Величанству на висока одличја милостиво поклоњена Мени и Моме драгом сину Престолонасљеднику, којима смо се данас, на његов рођен дан, дичили испред милих нам Црногораца и дивне ките Ваших поданика, који с дубровачке свечаности и моје Цетиње посјетише.

Никола.

Његово Височанство изволело је одликовати Г. пуковника Велимировића другим степеном Данилова реда.

Г. Велимировић јутрос је кренуо натраг пут Биограда.

(Мили гости.) У сриједу су нам цио дан стизали са дубровачке свечаности преко Котора мили гости из српске Краљевине и бивше Војводине, ко пјешке, ко у колима, ко у карима, а ко и на мазгама. Било их је до близу 250 све одушевљенијех Срба и Српкиња. Први су стигли пјешке са развијеном тробојницом, старијем путем. До подна су били стигли сви Војвођани. — Општинска управа постарала се унапријед гдје ће гости одма отпочинути, особито они из Угарске, Хрватске и Славоније, који су се од поноћи имали повратити у Котор, гдје их је параброд чекао. Међу овијема били су од познатијех Срба: барон Јован Живковић, Др. Богдан Медаковић, Стеван Поповић-Вацки, Др. Ђорђе Красојевић. Њ. Њ. В. В. Господар Књаз и Књагиња изволили су примити ове госте, које је предводио барон Живковић, у пет сати, у великом салону. Послије су били чашћени у дворској башти, гдје је била цијела књажевска породица. — У томе стизали су гости из Србије, који су кашње у Котор својим парабродом стигли. Међу овијема је било „Биоградско Пјевачко Друштво", које је у славу рођендана Његове Свјетлости Престолонасљедника дало свечани концерат о ком је на више ријеч. Међу овијем Србима од познатијех били су г. г.: проф. Светомир Николајевић, проф. Андоновић, сликар Теодоровић са супругом гђом Полексијом, која је такођер умјетница-сликарка, и кћер г. Матије Бана, познатог нестора наше књижевности, мајор Убавкић и више професора и свештеника, а било је и из тежачког сталежа. Послије концерта су сви гости из Аустро Угарске кренули са Цетиња пут Котора. — Сјутри дан је једна депутација Биоградског пјевачког друштва, у којој су били и проф. велике школе Ђ. Миловановић и управитељ I гимназије биоградске госп. Коварац, под предвођењем друштвеног предсједника госп. професора Ђока Станојевића, имала част да буде примљена од Њ. В. Господара, који је изволио том приликом одликовати истог г. Станојевића са још некијем члановима овог угледног пјевачког друштва Даниловијем редом. Иза тога је Његово Височанство изволило примити све госте из Краљевине Србије, од стране којих је поздравио Њ. В. Господара проф. Владимир Јовановић, познати српски пјесник из Шапца. За тијем су гости одили код Њ. С. Престолонасљедника да му честитају рођендан; ни су под друштвеном заставом попијели у манастир плочу споменицу од бијелога мрамора са златнијем словима, која се има узидати у црквици на Ловћену гдје почива прах великог пјесника. У подне су гости кренули са Цетиња испраћени најискренијема жељама нашијема, да ова њихова посјета буде добар почетак у нашем међусобном упознавању и чешћем опћењу.

(Додатак.) Гости из Аустро-Угарске одили су на гроб пок. Јова Павловића и положили су ту вијенац од природног цвијећа. — Међу њима био је стари г. Радошевић из Вуковара, који је пјешке кренуо из Котора да види Цетиње, и стигао је тек у 11, а у поноћи се морао натраг вратити, тако није остао ни пуну уру на Цетињу! А г. Божидар Вујић из Суботице такођер старац, који је пјешке кренуо из Котора, није могао даље испод Буковице докле нијесу пошла кола с Цетиња да га прифате. — Г. барон Јован Живковић, при доласку пред великом локандом, био је поздрављен од присутнијех усклицима: живио барон Живковић! Овај одлични Србин из Загреба био је на стану код г. Министра Војводе Пламенца. Остали гости били су отпочинули по гостионицама, а неки и по приватнијем кућама. —

Међу гостима из Србије били су још проф. Јеша Илић, бивши начелник министарства просвјете у министарству г. Анакумовићевом, и г. Света Јакшић један од главнијех сарадника „Видела". — Г. Мијаило Чебинац индустријалац из Краљева, преставник свијех занатлија из Краљевине на дубровачкој свечаности имао је част да буде примљен у особитој аудијенци од Њ. В. Господара, ком је поднио на дар једну плочу за стô од шаренога мрамора Краљевског из његове радионице. Њ. В. Господар одликовао је овог вриједног преставника српскијех занатлија IV степеном Данилова реда.

(Личне вијести.) Њихова Високопреосвештенства Митрополити госп. Митрофан и г. Хаџи-Сава стигли су ономадне из Опатије преко Будве на Цетиње поводом прославе рођен-дана Њ. С. Престолонасљедника; такођер је стигао из Дубровника г. др В. Богишић, наш министар правде, и г. гроф Серсо, секретар француске мисије, са госпођом.

(Високо одликовање.) Њ. Величанство Краљ талијански одликовао је Г. Војводу Гавра Вуковића нашег министра спољни послова великим крстом ордена талијанске круне.

(Одликовања.) Њ. В. Господар Књаз изволио је одликовати г. Јована Хабрдија полицајског савјетника и г. Карла Јарабека полицајског надзорника у Бечу III-ијем степеном Данилова реда; г. професора Александра Сандића у Новоме Саду IV-ијем степеном Данилова реда; и г. прота Луку Лопичића духовника у мјесном женском институту, г. Петра Никлића капетана на лојдовијем паробродима у Трсту, г. дра Јохана Ланда доктора медицине у Бечу и г. Христифора Мирчића п. к. порезног пријамника у Книну V-ијем степеном истога ордена.

(У женском институту) прошле недјеље били су испити и у суботу завршени испитом из музике, ком су присуствовали Њихова Височанства, Њ. Њ. С. С. Престолонасљедник Данило, Књажевић Мирко и Књагињица Ксенија и фамилије г. ђенерала Милинковића и г. Вернига са најодличнијема фамилијама из мјеста. Сјутрадан је било у институској цркви благодарење, па се у присуству Њиховијех Височанства читала класификација питомица. Ушљед неусијеха у науци четири питомице неће моћи даље у заводу останути, а пета је остављена на пробу још једну годину као сирота, ушљед помиловања Њезиног Височанства. Неколико питомица прећи ће у старији разред тек поправним испитима. — У знак Свога највишег задовољства трудом, који се посвећује напредку овог завода, у недјељу је био обијед у свијетлом Двору, на ком је била начелница Института гђица Софија Петровна Мертваго са свијем особљем учитељскијем, и госп. Аргиропуло, г. Вурцел и г. полковник Опејани.

(На дубровачку свечаност) управила је општина цетињска сљедећи телеграм:

Г. Барону Геталди Гундулићу
општинском начелнику

Дубровник.

Српска Шпарта учествујући душевно у одавању почасти великом сину српске Атине, кличе: слава Дубровнику! слава Гундулићу!

А одбору за откривање Гундулићева споменика упраљено су сљедеће честитке:

"Честитамо велико славље и споменик свјетилу првога реда наше књижевности. Слава Цару пјесникâ на архунцу српскога Парнаса! Слава Дубровнику, који га је одњихао!

Цетињска читаоница.

Веома жалимо што не могасмо учествовати, како би требало, у том славњу Дубровника; али тијем јаче учествујемо душевно, честитајући вам, што је тако сјајно прупиран ваш рад. То поклонство Гундулићу у данашњијем приликама догађај је најрадоснији, којим би се могли поносити и срећнији народи! Та слава Дубровника слава је цијелога српскога и хрватскога народа!

Ободски Одбор.

(Из ободског Одбора.) Руска Академија наука у Петрограду одлучила је, да пошље поводом предстојеће прославе Њ. В. Господару адресу, која ће бити умјетнички исписана на пергаменти, са подписом предсједника Академије В. К. Константина Константиновића. — Матица Српска у Новоме Саду ријешила је, да изашље на нашу прославу нарочитог преставника. — А уреднику нашег листа стигло је из Инглеске од г. Чед. Мијатовића, чувеног нашег научника, сљедеће писмо:

Јуче добих вијест из Оксфорда, да је на предлог познатог пријатеља словенских народа г. Морфила, професора словенске књижевности у Оксфорду, сенат овога славнога универзитета одлучио: да своје поштовање према културном напору српскога народа и своје симпатије према Црној Гори посвједочи тиме, што ће по нарочитом изасланику послати Његовом Височанству Књазу Николи адресу честитања. За изасланика је изабран млади адвокат г. Н. Кокен Харди, који се бави изучавањем српскога језика и књижевности. Он је син познатог члана парламента и пријатеља Гладстонова, гдина Кокен-Хардија. Адресу је написао „Јавни Оратор" универзитета оксфордског, а исписана је најелегантнијим стилом на латинском језику. Мислим да ће Вас ова вијест интересирати те да је у листу Вашем спомените.

Одбору су почеле стизати пријаве гости особито из Русије и Ческе, међу којима проф. Варшав. Универзитета г. Кулаковски и први данашњи чески пјесник Врхлицки.

РАЗЛИЧИТО.

(Руска војска.) Берлинска „National Zeitung" приопћила је од генерала Богуславскога, члана пруског генералштаба, чланак о садашњој руској војсци. Чувени пруски тактик разлаже, како Русија употребљује искуство у усавршивању своје војске, која да је иза последњега рата знаменито и бројем нарасла и вриједношћу напредовала. Особиту пажњу обраћа руска војничка управа на изобразбу часништва. Сравњујући број руске и њемачке војске, вели, да данашња руска војска у мирно доба броји 1762 напрама 538 њемачких пуковнија; руска имаде 660 ескадрона коњаништва, а њемачка 465, руска 435 пољских, а 221 батерију за тврђаве, а њемачка има 434 батерије пољске, а 124 за тврђаве, руска 146 чета техничке војске, а њемачка 101. Русија није тим задовољна; она у мирно вријеме ствара резервне кадре за случај мобилизације. Осим резервне војске устројава чете за тврђаве. Резервне војске у мирно доба имаде Русија 144 пјешачких батаљона, 38 батерија, а 10 инжинирских чета. За тврђаве 31 батаљон пјешадије, 201 чету топничку и т. д. Из ових резервних чета за рат може Русија спремити 540 пуковнија пјешачких, 150 пуковнија пјешадије за тврђаве, 104 батерије (по 8 топова) и т. д. За случај мобилизације може Русија поставити на ноге 1762 пуковније, дочим Њемачка не може поставити више од 538 пуковнија, остатак у домобранству (Landwehr). Русија може за 636 топова поставити више од Њемачке. Још је већа компактна сила Русије поради коњаника, јер у ратно доба броји 868 ескадрона коњаништва. Ако се узме у рачун и то, да би Русија оставила у Азији 52 пуковније пјешаштва, 119 козачких ескадрона и 25 батерија, и сада је војна сила Русије далеко већа од њемачке. Ако се пак сравни војничка сила Русије и Француске, с војничком силом лиге т. ј. Њемачке, Аустро-Угарске и Италије: Русија и Француска могу поставити на ноге бар милион војника више него ли тројни савез. Богуславски одвраћа своје земљаке, да потцјењују ратне снаге њемачке, јер би се могло догодити Њемачкој оно, што се догодило Француској г. 1870. Што се пак храбрости руског војника тиче, доказао ју — вели пруски генерал — у стотину бојева. Доста је показати на Бородин и Зорндорф. То тајити, јест несмисао.

„Обзор."

(16.000 метара изнад земље.) Густаву Хермиту у Паризу пошло је за руком да устроји мали балон са самосталним инструментима, те га је пустио на 16.000 метара или 48.000 стопа високо. Та је највећа висина, што ју је икада достигао који балон у нашој атмосфери. Балон има обим од 113 куб. мет., а био је напуњен обичним плином. Све скупа са стројевима вагнуло је 17 килгр. Главна намјера била је, да се установи закон о падању температуре у нашим ваздушним сферама. Балон је пуштен 9. марта о. г. Вријеме је било прекрасно, јасно, а валдук слабашним повјетарцем узнихао. Балон је брзином од 8 метара у секунди вертикално полетио горе. Она се брзина по точној ознаци инструмената у висини од 7 до 10.000 мет. ну

мора наћи најтоплиј дочек у цијелом Српству, које гледа у њему своју прошлост, као у зрцалу, и с надом гледа у своју будућност.

Али не занима само Српство пјесника; он сажаљењем говори, како су се Срби одијелили рано од осталијех Словена; кори Србе за то, што су каткад заборављали своју браћу Словене, или се не понашали к њима, како би требало. А све то чини производ још више симпатичнијим и напомиње славни период буђења словенског у почетку овога вијека до 1849, који је подигао мисао о словенској узајамности, и дао велике слависте, као Дубровскога, Шафарика, Ханку, Копитара и т. д. са пјесником ове узајамности Јаном Коларом.

Осим високе мисли, која надахњива ово дјело, оно нам пружа толико лепота пјесничкијех, тако умјетнички јасно, да сваки Словен, који и није учио српски језик, може га схваћати својим осјећањем; без специјалног знања српскога језика може се уживати, као на слици, растуренијем по цијелом дјелу сјајнијем сликама и живијем призорима, и наслађивати се хармонијом стиха.

Односно овога потоњега примјетићемо, да пјесник често употребљава ријечи, облике и нараве свога мјесног, црногорског нарјечја, не само не на штету литературна језика, него још на корист његову, придајући му више лепоте, снаге и израза, као н. п. у овом стиху:

Не пјева се више пјесма:
Нит' по црни, ни бијели!

који се израз у Црној Гори употребљава, када на каквом скупу одједном сви умукну под утиском каквог ненадног тешког осјећања, или страха, или пажње.

А гдјегод, у недостатку потребите ријечи српске, употребљава готову руску ријеч, не бојећи се, да ће тијем нанијети увреду српскијем пуристама.

висина на 9·2 мет. у секунди. Балон је падао попријечном брзином 2·4 мет. у секунди, а стројеви се нијесу оштетили. Дигао се тако високо, да је барометар показивао само 103 мм. притиска, што одговара 16.000 мет. над морем. Топломјер показивао је најмању температуру од 51° С. испод ледишта у висини од 12.500 мет., а то значи, да је попријечно на 180 мет. висине топлина падала за 1 степен. У висини изнад 12.500 мет. показивала је криуља температуре и ваздушног притиска правилну, јер се тонућим у регистрираним порама замрзнула. У висини од скоро 16.000 мет. топлина је опет порасла и показивао топломјер само — 21° С. Ова већа топлина потицала је међу тијем само од упирања сунчаних зрака у кошару балона, гдје су наличили стројеви. По запису топломјера расте директна топлина сунчаних зрака знатно с растењем висином над земљом, дочим топлина ваздуха брзо пада. Балон је сетио ваше сахати мирно у висини од 16.000 мет., па тијем је поглавито нас. Нема сумње, да ће се потраживање наставити.

(Воће нам лијек.) Зрело воће сирово у себи велико љековито блага. Често чињена посматрања с доброме дијететику свједоче створили су и код народа народну, да је воће здраво. Грожђе а нарочито црно грожђе врло храни и чисти крв. За њим у погледу љековитости долази бресква (праска), које не смију бити презреле а најздравије је узети их у јутру изните срце. Кад се свако јутро прије другог једења, то јест на празни желудац, поједе по једна бресква, тиме ће се поправити рђаво варење желуца, а ако се то дуже чини излијечиће се желудац сасвим. Кувано јабуке веома су добре за малу дјецу и доприносе да се мајке и дадиље не морају машати других непријатних љекарија. Сок од прешних патлиџана одличан је против слабости црво гигрица и црвена, а сок од дубенице познат је против срдобоље и слабости у бубрезима. Тога сока може се узимати у произвољној количини, али га не ваља узети једино у случајима ако је ту наклоност за колеру, јер тада у опште никакво воће не треба јести. Сок од лимуна у води врло није изврсно је средство против главобоље. Сок од купина скупан са шећером утишава кашаљ, исто тако треба сок од црних рибизла скупан са шећером и са врелом водом намијешати, када се није прије спавања. Против шарлаха врло је добро када се мјесто обичне воде пије хладан тај који је скупан од трњина. Против назеботина од врата врло је добро употребити тако јагоде које треба рукама разгњечити и мало промијешати па на промрзотине с врелом привезати. Природа нам даде пружа мноштво блага пријатних љековитих средстава.

(Нови грчки зајам.) Из Атине има брзојавна вијест, да су службене новине донијеле краљев указ о новом зајму на 100 мил., који је влада закључила по курсу од 67%, са 5% интереса, са лондонском кућом Хамбро и Син, односно са јонском и епиротесалском банком, при којима ће се образовати засебна благајна, која ће купити државне приходе што су за овај зајам заложене. Зајам је намијењен за покриће прво једног старијег дуга, од 16½ мил. д., даље за исплату летећег дуга, који износи око 16 мил. дин. Остатак новца од овог зајма употребиће се на исплату интереса и одплате државног дуга од 15. Јуна ове до 1. јула 1895. год. Исплата интереса и одплате за назвали монополски зајам од 135 мил. изузета је и покриваће се и даље од прихода монопола. У указу се даље помиње, да ће се од 1. Јуна на мјесечно давати по један мил. даната народној и осталим емисионим банкама на рачун принудног Руда, па до исплате овог дуга. Те нове облигације, у којима ће плаћати купони, обвезала се је кућа Хамбро и син, да прима на емисију по уговореном курсу с владом. Иста кућа привољела је на се да за овај зајам заинтересује куће Ротшилда и Гланцердера и остале угледне банкарске фирме у Лондону.

(Продукција меда на свијету.) Прва пчеларска производња је Харбинин у Калифорнији, која из 6000 кошница годишње 200.000 фуната меда добија. Између свих држава највише произвађају Сједињене државе. 2,900.000 кошница годишње 62 милиона фуната меда донесу. На другом мјесту је Аустро-Угарска, гдје 1,550.000 кошница 40—42 милиона фуната меда донесе. Остале државе овако: Грчка из 30.000 кошница 3 милиона фуната, Данска из 80.000 кошница 2 мил., Русија из 111.000 кошница 2,100.000 фуната. Белгија 43.200 кошница добија 3 мил. фуната, Холандија из 240.000 кошница 6 милиона фуната и Њемачка из 145.000 кошница 40 милиона фуната меда годишње добија.

(Из ризнице искуства.) Доносимо из „Томаса:" Потпуно здравље не може се замислити без доста и добре воде.

Рад који се у своје вријеме не изврши, он је двогуби рад.

Кад су нам путови у реду, и трошкови су оправдани мањи.

Трговцу, који продаје најбољу робу, најбоље му се плаћа.

Древни и каменог угља носео највећу вредност ... ако ћебре за воће.

Нека вам дјеца раде у башти. Ништа тако не пријечи тијело и дух, као гајење биља.

Садите и подижите сваке врсте воћке и поврће, које у вашој околини најбоље успијевају. Ако и не роде тако као друге, бар су навикнуте на поднебље и земљу, а то им даје превагу над другима.

Није добро, да су коњи у једној стаји с другом стоком.

Кад на коношци видиш оборену пресу, ако то није одлика расе, онда је знак да није здрава.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА".

ЛОНДОН, 12 јуна. — Инглеска оклопњача Викторија од ескадре средоземног мора потонула је близу Триполиса ушлед при маневрирању колизија са оклопњачом Кампердоун. Адмирал Трион и 400 људи утонули се.

ЦАРИГРАД, 14 јуна. — Говори се да ће Султан помиловати Армене на смрт осуђене.

МОНПЕЛИЈЕ, 15 јуна. — Јучер два случаја колерична, и данас један.

ТУЛОН, 15 јуна. — Јучер пет случајева колере.

ПАРИЗ, 15 јуна. — Декрес је наименован за посланика у Лондону.

БЕРЛИН, 16 јуна. — Социјалисти констатирају, да изгледа да ће већина у новом рајхстагу бити за нови војени пројект. Сада је познато 75 конзерватора, 90 из центра, 52 национал-либерала, 44 социјалиста.

МЕКА, 16 јуна. — Јучер је било 999 случаја од колере.

БЕРЛИН, 17 јуна. — Руски престолонасљедник стигао је и одсио код руског посланства. Довечер наставља пут у Лондон.

ОБЈАВА.

Кућа Марка Николина Вуковића износи се на јавном интанту за намиру његових дугова.

Кућа се налази поред Врбе до куће Луке Шакова, у линији пута његушко-которског, иста је једнокатница, тиглом покривена.

Ко би исту желио купити, нека се пријави подписатој Управи до 9. Августа ов. године, којег ће се дана кућа потписати ономе, који највишу цијену у готовом новцу за исту дадне.

Цетиње, 9 јунија 1893.

Број 500.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(2—3)

ОБЈАВА.

Кућа Чоксте Перчевића овдашњег становника износи се на јавну продају за намир његових дугова.

Кућа се налази између куће г. Војводе Пламенца и улице испред здања Основне Школе. — Кућа је двокатница: на доњем боју има бутигу и портик, на горњем једну велику камару и кужину.

Ко би желио исту купити нека се пријави подписатој Управи до 1. Августа ове године, ког ће се дана кућа предати у власништво ономе, који за исту највишу цијену понуди, са готовим новцем.

Цетиње, 3 јунија 1893.

Број 470.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(3—3)

ОБЈАВА.

Спрама наредбе сл. књаж. Великог Суда, под број 717. — услед превладушњег стања Никове Ђ. Вестовића, овдашњег становника, износи се његова кућа, која постоји у овој вароши у линији главне пијаце на „Бостан", на јавну продају. Кућа је једнокатна (полу-мањуша), дугачка је метара 12 и 96 центим. међу зидове, а садржи у себи једну камару и једно пространо двориште, које је од камаре раздијељено и при истој кужина. Тако исто за кућом има једну шталу и пространу башту, од прилике ½ рала земље и у истој 1 бунар (бистијерну).

С тога се са овијем ставља на знање свима онијема који би је желели купити, да се за исту понуду кућу пријаве са својом цијеном овој Управи најдаље до 1 августа тек. год., којег ће се дана кућа потписа и ономе, који за исту до тад буде највишу цијену понудио.

Тако исто са овијем се позивају сви његови повјериоци, којима Никола дугује, да се до више реченог дана пријаве потписатој управи, са чистим документима од њихова потраживања за законити намир; јер који се до тога дана не пријави, губи свако право на потраживање.

Рјека, 16 маја 1893.

УПРАВА ВАРОШИ РИЈЕКЕ.

(5—6)

НА ЗНАЊЕ.

Једна сличка *Друштва Срп. Народ. позоришта у Новом Саду* стоји у магацину ове финанције (пирипарнице), од 22 августа 1890 год. — Оним се тражи власник да се пријави до 20 јула ове године.

Цетиње, 10 јуна 1893.

Број 42.

ФИНАНЦИЈАЛНА УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(2—3)

ОГЛАСИ.

HERKULESBAD

(Herkulesfürdö Ungarn).

Eisenbahn, Post und Telegraph. Station.

ЗНАЧАЈНО СВЈЕТСКО СУМПОРНО-СЛАНО КУПАТИЛО

са топлотом до 56° С.

Почетак сезоне 1 маја.

Као климатско купатило много се посјећава. Године 1887 почаствала је *Њено Величанство аустро-угарска Царица* ово купатило са шестнедјељним борављењем.

Међународни састанак сваку вечерњи. Најродији положај у дражесној брдовитој окруженој *Черна долини.*

Врло зијене алеје за купање свих љековитих навора.

Електрично освјетљење великих грађевина.

Величанствени хотели, купалишни салон, купалишна музика. (Поморавите је предпрошле године отворено.) Шеталишта и излети, не мање са горама, налаза, шведска гимнастика, електрична купатила и лијечење у хладној води.

Свеза са експресом и оријентал-експрес жељезницом. Олакшице пуњених цијенама. Паробродска свеза са свима подунавским земљама via Orsova.

Повољно вријеме, ваздух без прашине, богат на озону и заклоњен положај.

Љекарски савјет код многобројних купалишних љекара на свим јевропским и оријенталним језицима.

(4—4)

Употребљене црногорске

ПОШТАНСКЕ БИЉЕГЕ

сваке вриједности,

дописне карте и остало

купује код свих пошта

по највишим цијенама

Nürnberg.

Rosenstrasse 7. **Emil Schmidt.**

(3—3)

ПОЗИВ НА КУПОВИНУ

ЛОЗОВА

VI КРАЉ. СРП. ДРЖ. КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

Ова новчана лутрија која је од државе установљена и гарантована, — пружа свакоме прилику да са малим ризиком свога новца може доћи до велике новчане добите.

Ова Лутрија која се састоји само из 30.000 Лозова — издаје 15.000 згодитака, а то значи да сваки други Лоз прави згодитак.

Вучење ових Лозова подељено је у пет класа вучења, која се вуку месечно у току за пет идућих мјесеци.

Главни су добитци почињући од 20.000, 25.000, 30.000, 35.000, 40.000, 50.000, 75.000 до

ДИНАРА 150.000 у сребру

Укупна свота новаца која се издаје на добитке износи: Динара 3,208.500 у сребру.

Званичан „План" ове лутрије из кога се могу све појединости о уређењу Лутрије сазнати, — шаљем свакоме на захтјев бесплатно.

По вучењу сваке класе, ја свакоме купцу Лозова, шаљем званичну „Листу" од извучених згодитака.

Оригинални Лозови за I класу коштају: ¹/₁ цио Лоз Динара 24, ¹/₂ 12, ¹/₄ 6 а ¹/₈ Лоза по 3. динара.

За уплату Лозова ја примам сваковрсни новац и преобраћам у динаре тачно по дневној пијачној цијени.

Ко жели играти на овој Лутрији, нека се изволи што пре а најдаље до 8 јула ов. год. са уплатом и поруџбином Лозова за I класу на подписатога обратити. — Ја чим примим уплату одмах дотичном шаљем поручене Лозове преко поште.

ВУЧЕЊЕ I КЛАСЕ БИЋЕ 9. ЈУЛА 93. ГОД.

На лозовима из моје Колектуре продатим добивени су и исплаћена највећи згодитци као: 150.000, 75.000, 40.000, 35.000, 30.000, 20.000 и т. д.

Сваки налог и сваки срећни случај врши се у мојој радњи тачно и дискретно.

Све поруџбине треба упутити непосредно на моју адресу:

Ђорђе Р. Одавић

Крањ. срп. држ. продавац Лозова

у Београду

(Serbien.)

(2—3)

Уредник Др. А. Томашевић. Издавалац: Држ. Штампарија. У књ. црног. државној штампарији.